

PATIËNTEN INFORMATIE

Informatie over
obductie

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

U heeft deze folder gekregen, omdat één van uw naasten is overleden. Een arts heeft u gevraagd of obductie (onderzoek) verricht mag worden. De omstandigheden waarin verdriet of andere emoties overheersen, maken het moeilijk zo'n beslissing te nemen.

Deze folder is bedoeld om u te informeren over obductie, waarom dit belangrijk is en wat er bij dit onderzoek allemaal gebeurt en u te helpen bij uw besluit. Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, kunt u deze natuurlijk altijd stellen aan de arts. Hij of zij helpt u een beslissing te nemen.

Wat is obductie?

Obductie is onderzoek op de overledene. Dit wordt ook wel een sectie of autopsie genoemd. Het onderzoek wordt verricht door een patholoog. Dit is een arts gespecialiseerd in deze vorm van onderzoek. Het onderzoek dat de patholoog verricht bestaat uit een uitwendig onderzoek (schouwing) en inwendig onderzoek, waarbij vrijwel alle organen van de overledene worden onderzocht. Daarnaast wordt microscopisch onderzoek gedaan op kleine stukjes weefsel die tijdens de obductie worden afgenomen.

Een obductie wordt zo uitgevoerd dat er bij opbaring vrijwel niets meer van te zien is. Neem de tijd om de informatie goed te lezen. Samen met de aanvragende arts spreekt u een tijdstip af waarop u uitsluitsel geeft over uw beslissing.

Waarom een obductie?

Een obductie kan om verschillende redenen worden verricht. De belangrijkste reden is om de doodsoorzaak vast te stellen. Het is niet altijd duidelijk waaraan iemand precies is overleden. In de meeste gevallen kan de doodsoorzaak door obductie worden vastgesteld. Nabestaanden en artsen willen vaak weten hoe het ziekteproces en het daaropvolgende overlijden verlopen zijn.

Een andere reden kan zijn om vast te stellen of de ziekte erfelijk of besmettelijk is. In het geval van een erfelijke ziekte kunnen bijvoorbeeld ouders van een overleden kind de informatie laten meespelen bij het krijgen van meer kinderen. Bij een besmettelijke ziekte moet actie worden ondernomen om eventueel besmette personen op te sporen en te onderzoeken.

Obductie is tevens van belang voor onderwijs en wetenschap. Van veel ziekten is een groot deel van de kennis ontleend aan studies van obductiemateriaal.

Wat gebeurt er bij een obductie?

Bij een obductie wordt het lichaam van een overledene geopend en worden de organen onderzocht. Zij worden over het algemeen één voor één uit het lichaam gehaald, gewogen en ook ingesneden om de binnenkant te kunnen inspecteren. Vaak wordt uit elk orgaan een klein stukje weefsel genomen om microscopisch te onderzoeken. Dat is belangrijk, omdat niet alle afwijkingen met het blote oog herkenbaar zijn. Daarna worden de organen teruggeplaatst in het lichaam (behalve de organen waarvan het onderzoek nog niet afgerond is). Het lichaam wordt gesloten om vervolgens te worden overgedragen aan de uitvaartverzorger.

Als de overledene voor een opbaring wordt aangekleed, is van de obductie niets meer te zien, behalve als bij mensen zonder hoofdhaar een schedellichting voor hersenonderzoek heeft plaatsgevonden (Als u dit laatste bezwaarlijk vindt, kunt u dit bespreken met de arts, die de obductie heeft aangevraagd. Er kan dan bijvoorbeeld een gedeeltelijke obductie plaatsvinden).

Het bewaren van weefsel en organen

Er zijn omstandigheden waarin, naast de stukjes weefsel voor het microscopisch onderzoek, één of meer organen – of delen daarvan – langer worden bewaard, bijvoorbeeld het hart of de hersenen.

- Het kan zijn dat het een ingewikkelde afwijking van het orgaan betreft die uitgebreider onderzoek, al dan niet in samenwerking met een expert, noodzakelijk maakt.
- Soms wordt het weefsel of orgaan eerst bewerkt om tot onderzoek over te kunnen gaan. De bewerking kan enkele dagen en soms weken in beslag nemen. Voor hersenonderzoek bijvoorbeeld is een periode van zes tot twaalf weken nodig voor bewerking en beoordeling.
- Ook kan een (deel van een) orgaan bewaard worden voor onderwijsdoeleinden. Als het orgaan op een treffende wijze een bepaalde ziekte illustreert, kan het een grote dienst bewijzen bij het onderwijs aan medische studenten, artsen en verpleegkundigen.

Er zijn dus verschillende redenen om bepaalde (delen van) organen langer te bewaren. Deze weefsels of (delen van) organen kunnen dan niet met de overledene mee begraven of gecremeerd worden, maar worden later alsnog gecremeerd, behalve als ze bewaard blijven voor onderwijsdoeleinden. Het is belangrijk dat u zich dit realiseert. Als u hiertegen bezwaar heeft, kunt u dit kenbaar maken aan de arts en wordt dit aangegeven op het toestemmingsformulier voor obductie.

De procedure

- De procedure begint met de vraag van de arts of obductie mag worden verricht. In het kort vertelt de arts u over het hoe en waarom. U ontvangt deze folder en samen met de arts spreekt u een tijdstip af waarop u uitsluitsel geeft over uw beslissing.
- Als nabestaande bent u degene die besluit of u toestemming verleent voor obductie. Besluit u geen toestemming te verlenen, dan wordt er geen obductie verricht.

- Bij een positieve beslissing vult de arts het toestemmingsformulier voor obductie in en ondertekent dit formulier.
- Het hele onderzoek zoals hierboven is beschreven, duurt één à drie uur.
- Na de obductie haalt de uitvaartverzorger de overledene op voor de voorbereidingen voor opbaring en/of begrafenis of crematie. Over het algemeen doorkruist een obductie niet de officiële gang van zaken rond begrafenis of crematie.
- Na de obductie maakt de patholoog een verslag dat hij opstuurt naar de arts die de obductie heeft aangevraagd. U kunt voor het horen van de bevindingen, ongeveer zes weken na de obductie, een afspraak maken met deze arts. De meeste onderzoeksuitslagen zijn dan bekend. Sommige uitslagen laten echter langer op zich wachten. Als u dan nog vragen heeft, kunt u deze met de arts bespreken.

Toestemming

Door toestemming te verlenen geeft u toestemming voor de obductie bestaande uit: uitwendig- en inwendig onderzoek. U geeft apart aan of er toestemming is voor hersenonderzoek en u kunt aangeven of u bezwaar heeft tegen het eventueel gebruik van weefsel voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijsdoeleinden.

Indien u bezwaar heeft tegen een deel van het onderzoek, dan kunt u dit bespreken met de arts. Dit kan er wel toe leiden dat tijdens de obductie onvoldoende gegevens verkregen worden om de doodsoorzaak vast te stellen. De arts bespreekt dit met u. U kunt dan in samenspraak tot een voor u aanvaardbare beslissing komen.

Het toestemmingsformulier wordt in het archief van de afdeling Pathologie bewaard.

Wilsbeschikking

Als iemand in een wilsbeschikking heeft laten opnemen dat hij/zij geen obductie wenst, kunt u als nabestaande niet meer toestemmen in een obductie. Bij een niet-natuurlijke dood bepaalt de gemeentelijk lijkschouwer of er een gerechtelijke obductie wordt verricht. Hiervoor is geen toestemming van de familie vereist.

Een andere uitzondering is de obductie in het belang van de volksgezondheid. Bijvoorbeeld om te onderzoeken of een zeer besmettelijke ziekte heeft toegeslagen en hoe een epidemie kan worden voorkomen.

Toestemming onder voorwaarden

Het kan gebeuren dat u wel toestemming wilt geven voor obductie, maar dat u bijvoorbeeld liever niet wilt dat organen bewaard worden of dat de hersenen uit de schedel gehaald worden voor nader onderzoek. Uw eventuele bezwaren kunt u kenbaar maken aan de arts die aan u toestemming voor obductie heeft gevraagd. Als uw bezwaar ertoe leidt dat de obductie onvoldoende gegevens oplevert, bespreekt de arts dit met u. U kunt dan op basis van deze informatie nieuwe afwegingen maken voordat u een besluit neemt.

De aanvragend arts legt bezwaren nooit naast zich neer. Uiteindelijk bepalen de nabestaanden wat er gebeurt.

Kosten

Aan het uitvoeren van de obductie zijn geen extra kosten verbonden.

Tot slot

Als u nog vragen heeft, kunt u deze bespreken met de arts, die aan u toestemming heeft gevraagd voor de obductie.

Deze folder is samengesteld door het Maasstad Ziekenhuis. De informatie is deels beschikbaar gesteld door Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP) in samenwerking met de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF).

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maaseniik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

